

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 02/93 77 591, <https://council.sofia.bg>

РЕШЕНИЕ № 118

на Столичния общински съвет

от 23.02.2023 година

За приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, приета с Решение № 178 по Протокол № 51 от 5.04.2018г., доп. - Решение № 490 по Протокол № 22 от 22.10.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., изм. и доп. - Решение № 76 по Протокол № 28 от 11.02.2021 г., в сила от 1.05.2021г., изм. и доп. - Решение № 132 по Протокол № 30 от 18.03.2021 г., в сила от 26.03.2021 г., изм. и доп. - Решение № 400 по Протокол № 36 от 22.07.2021 г., в сила от 30.07.2021 г., изм. и доп. Решение № 539, по Протокол № 60 от 21.07.2022г.

МОТИВИ:

I. ПРИЧИНИТЕ, КОИТО НАЛАГАТ ПРИЕМАНЕТО (съгласно чл.28, ал.2, т.1 от Закона за нормативните актове):

От м. май 2021 г. в обществения градски транспорт на територията на Столична община („СО“) функционира новата автоматизирана система за електронно таксуване и видеонаблюдение. Тя предвижда както нови електронни канали и методи на заплащане, така и възможност за анализ и оптимизация на тарифната политика на СО.

С Решение № 349 по Протокол № 35 от 24.06.2021 г. на Столичния общински съвет е създаден Комитет за наблюдение на внедрената автоматизирана система за електронно таксуване и видеонаблюдение в обществения градски транспорт на територията на СО от „Център за градска мобилност“ ЕАД.

Сред задачите на Комитета са, както следва:

- да разглежда предоставяните на „Център за градска мобилност“ ЕАД от изпълнителя на Системата предложения за оптимизация на бизнес процесите, свързани с издаване, продажби, дистрибуция и отчитане на продажбите на превозни документи;

- да анализира постъпилите предложения и данни и предложи нова тарифна политика и промени в условията за пътуване с обществения транспорт на територията на Столична община;

- изготви план за поетапно въвеждане на промените в тарифната политика и условията за пътуване с обществения транспорт на територията на Столична община;

- да предложи проект за изменение на Наредба за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община.

В резултат на работата на Комитета в СО бе изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата на Столичния общински съвет за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община (НРУПОГТСО) с оглед единодушно приетата нова тарифна политика. Наредбата е приета с Решение № 539 на Столичния общински съвет от 21.07.2022 година.

Сред основните й нови положения са:

- опростяване на съществуващата тарифна политика чрез намаляване на броя на предлаганите превозни документи, стимулирайки по този начин гражданите към използването на дългосрочни превозни документи като най-изгодният начин за пътуване с обществения градски транспорт на територията на София;

- „Център за градска мобилност“ ЕАД да бъде основен издател на превозни документи;

- въвеждане на изцяло нови дългосрочни и краткосрочни превозни документи като:

- ✓ „билет 30 плюс“, позволяващ неограничен брой прекачвания в рамките на първите 30 минути от неговото валидиране;

- ✓ „билет 60 плюс“, позволяващ неограничен брой прекачвания в рамките на първите 60 минути от неговото валидиране;

- ✓ 24-часова карта за всички линии, включително нощен транспорт;

- ✓ 72-часова карта за всички линии;

- ✓ карта за календарна седмица с агрегация, включваща 5 поредни карти с агрегация;

- ✓ младежка карта за младежи до 26 г.;

- ✓ карта за родители, ползващи отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст;

- ✓ възможност за разсрочено плащане на годишната карта за всички линии на 3 вноски:

- ✓ годишна ученическа карта;

- ✓ годишна студентска карта;

- ✓ годишна младежка карта за младежи до 26 г.

Дългорочните превозни документи като картата за младежи до 26-годишна възраст, на родители, ползващи отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, годишна ученическа карта, годишна студентска карта,

както и възможността за разсрочено плащане на 3 вноски на годишната карта за всички линии влязоха в сила, считано от 01.09.2022 г. - § 48 от Наредбата за изменение и допълнение на НРУПОГТСО. От м.септември до 08.01.2023 г. са продадени следните дългосрочни превозни документи от страна на „Център за градска мобилност“ ЕАД - над 42 000 дългосрочни превозни документи, съобразно новите промени в тарифната политика на Столична община.

За м.декември 2022 г. приблизително 41% от хората, които пътуват с обществения градски транспорт на територията на Столична община използват годишни карти. В сравнение за същия период на 2021 г. този дял е 37%, а за през 2020 г. - 35%. В тази връзка приетите промени в тарифната политика на София, приети с Решение № 539 на Столичния общински съвет от 21.07.2022 г., са положителни с оглед на стимулиране на гражданите на София към използването на дългосрочните превозни документи.

Краткосрочните превозни документи като билетите „30 плюс“ и „60 плюс“, 24-часова, 72-часова карта и седмичната карта влязоха в сила, считано от 01.01.2023 г., съгласно §49 от Наредбата за изменение и допълнение на НРУПОГТСО. Следва да се отбележи, че посочените краткосрочни превозни документи позволяват на гражданите повече да пътуват с обществения градски транспорт, тъй като билетите „30 плюс“ и „60 плюс“ позволяват неограничен брой прекачвания в рамките на 30 минути, респ. 60 минути, след тяхната валидация, а последната извършена валидация в рамките на 30 минути, респ. 60 минути, предоставя възможност пътникът да завърши своето пътуване без ограничение във времето, до края на маршрута - чл.11, ал.6 и 7 НРУПОГТСО. В тази връзка следва да се отбележи, че от началото на 2023 г. до 08.01.2023 г. са продадени над 167 000 от новите краткосрочни превозни документи.

От голям интерес се ползва билетът „30 плюс“ с прекачване. Този вид краткосрочен превозен документ може да бъде зареден както на безконтактна смарт карта, така и на безконтактна банкова карта, което го прави изключително предпочитан с оглед на бързия начин на неговото закупуване. Следва да се отбележи и че считано от 01.01.2023 г. влезе в сила и нов вид превозен документ - билет за невалидирано пътуване, продаван от контролор по валидността на пътниците, на стойност от 3.00 лв. В тази връзка съгласно чл.11, ал.1 НРУПОГТСО превозният документ, в т.ч. краткосрочният превозен документ на хартиен носител - ценен образец, е редовен след валидация от пътника в наземно превозно средство, веднага след качване, на най-близко разположените валидатори, или по метод, одобрен и въведен от страна на „Център за градска мобилност“ ЕАД (т.1); след валидация от пътника на валидаторите, разположени на бариерите за вход към платената зона на метростанцията (т.2); без допълнително валидиране (валидира се към момента на

отпечатването му) за превозен документ „билет за еднократно пътуване“, продаван от водача на превозното средство, на хартиен носител - фискален документ (т.3). Това е процес, който не е непознат за пътниците в масовия градски транспорт на София и това правило съществува в НРУПОГТСО в редакцията ѝ, съгласно Решение № 178 от 05.04.2018 г. на Столичния общински съвет, както и в Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, приета с Решение № 520 по Протокол № 48 на Столичния общински съвет от 26.09.2013 г. (отм.). Новият момент касае размера на билета за невалидирано пътуване в размер на 3.00 лв. От началото на 2023 г. общият брой на валидациите в наземния градски транспорт на София са над 1 500 000. За сравнение през целия м.декември броят на валидации в наземния градски транспорт е 3 000 000. Очевидно е, че ползващите масовия градски транспорт постепенно осъзнават важността на това си задължение особено с оглед на факта, че при настъпване на застрахователно събитие за изплащането на застрахователна сума или на съответната част от нея следва да се представи билет, карта или друг документ в оригинал, доказващ, че пострадалият е бил пътник - чл.39, ал.1, т.2 от Наредба № 49 от 16.10.2014 г. за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност на автомобилистите“ и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз, издадена от Комисията за финансов надзор (обн. ДВ. бр. 90 от 31.10.2014 г., изм. и доп.). Съгласно чл.471 от Кодекса за застраховането превозвачите, които извършват обществен превоз на пътници, когато началната и крайната точка на пътуването са на територията на Република България, са длъжни да сключат и поддържат задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците.

Също така освен че валидираната карта доказва в случай на застрахователно събитие, че пострадалият е застраховано лице и пътник в превозното средство по смисъла на Наредба № 49 от 16.10.2014 г. на Комисията за финансов надзор, така и валидирането особено в наземния градски транспорт позволява в реално време посредством интегрирана автоматизирана система за електронно таксуване и видеонаблюдение в градския транспорт в Столична община, „Център за градска мобилност“ ЕАД да следи пътникопотока, както и за начина на пътуване, смяна на превозните средства и т.н., и при необходимост да пристъпи към оптимизация, респ. въвеждане на нови маршрутни линии и/или допълнителни превозни средства по съответната линия. В допълнение към изложеното, валидирането на превозните документи е практика в почти всички европейски градове.

Също така след влизането в сила на новите краткосрочни превозни документи от 01.01.2023 г. постъпиха множество жалби, в които се

изразява недоволство от налагането на глоба при неспазване на изискването за задължителна валидация на превозните документи.

Особено е неодобрението сред възрастните хора. Постъпи и официално искане за отпадане на глобата за невалидиран превозен документ от страна на Омбудсмана на Република България (с наш вх. № СОА23-ДИ03-2/09.01.2023 г.). В тази връзка намираме за несправедливо да бъдат глобявани пътници, които имат редовен превозен документ - в т.ч. валидирани такива с оглед изискванията на НРУПОГТСО, като предлагаме именно отпадането на превозния документ „Билет за невалидирано пътуване, продаван от контролор по редовността на пътниците“ на стойност от 3.00 лв., съгласно т.1.1.6 от Приложение № 1 към НРУПОГТСО. В това намираме риск от намаляване на привлекателността и удобството на градския транспорт, намаляване на ползващите масовия градски транспорт на територията на Столична община, а оттам - намаляване и приходите на „Център за градска мобилност“ ЕАД.

II. ЦЕЛИТЕ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ (съгласно чл.28, ал.2, т.2 от Закона за нормативните актове):

Приемането на предложениния проект на Наредба е продиктувано преди всичко от необходимостта от изменения в условията и реда за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община - в частност относно валидацията на превозните документи. Сред основните цели могат да бъдат посочени:

- повишаване на привлекателността на градския обществен транспорт;
- увеличаване на броя на пътниците в обществения градски транспорт;
- повишаване на удобството на транспортните услуги;
- намаляване на автомобилите в градската среда, чрез привличане на повече пътници в масовия градски транспорт на Столична община.

III. ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА НОВАТА УРЕДБА (съгласно чл.28, ал.2, т.3 от Закона за нормативните актове):

На „Център за градска мобилност“ ЕАД по силата на договор със Столична община е възложено осъществяването на дейностите по организация, управление, контрол, отчитане и окачествяване на обществен превоз на пътници, реализация на приходи, заплащане с транспортните оператори при спазване на Икономическата рамка и контрол по редовността на пътниците срещу възнаграждение, определяно ежегодно от Столичен общински съвет.

„Център за градска мобилност“ ЕАД има следните целеви източници за финансиране на дейността по обществен превоз на пътниците по линии от транспортната схема на Столична община:

- приходи от продажба на превозни документи (билети/карти за еднократно пътуване и абонаментни карти), реализирани от дружеството;

- средства от държавния бюджет на Република България и от общинския бюджет на Столична община за компенсиране на намалените приходи на операторите от пътувания при преференциални условия на определени категории лица;

- компенсации от бюджета на Столична община за изпълнение на задължението за обществена превозна услуга (съгласно Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета);

- субсидии от държавния бюджет за извършване на превози по нерентабилни автобусни линии от вътрешноградския транспорт;

- собствени приходи на вътрешните транспортни оператори, свързани с изпълнението на дейността по обществен превоз на пътници, в т.ч.: приходи от продажба на билети чрез собствени канали за реализация, приходи от реклама, признати приходи от финансиране и други; средства от реклама; други източници, одобрени от Столичния общински съвет.

Приходите от продажба се отчитат (признават) съобразно периода на валидност на издадените превозни документи и след приспадане на възнаграждението на „Център за градска мобилност“ ЕАД, се разпределят между транспортните оператори за заплащане на изпълнената от тях услуга по обществен превоз на пътници.

Средствата от държавния бюджет и от бюджета на Столична община за компенсиране на безплатните и по намалени цени пътувания на определени категории лица се предоставят на всички транспортни оператори, изпълняващи договори за обществен превоз на пътници, съобразно процентния дял, определен в съответния бюджет.

Компенсациите се предоставят на „Център за градска мобилност“ ЕАД чрез СО на месечна база, съобразно издадените и валидни за периода превозни документи, даващи право на пътуване с преференции, и след приспадане на възнаграждението на дружеството се разпределят между операторите по ред и условия, определени от СОС.

Компенсациите от бюджета на СО за изпълнение на задължението за обществен превоз на пътници (по Регламент 1370/2007) и субсидиите от държавния бюджет за извършване на превози по нерентабилни автобусни линии от вътрешноградския транспорт се предоставят на транспортните оператори, на които е възложено задължение за извършване на обществена услуга по превоз на пътници (вътрешните транспортни оператори, определени чрез пряко възлагане), като средствата, разпределени на операторите не може да превишават сумата, съответстваща на нетния финансов ефект от изпълнение на задължението за обществена услуга.

Компенсациите и субсидиите се предоставят на транспортните оператори чрез „Център за градска мобилност“ ЕАД след представяне на

Справка за финансови резултати, придружена с декларация за вярност на данните, подписана от ръководителя на съответното дружество, и при условие че са дължими, се разпределят между операторите без остатък и до размера, определен в съответния бюджет. Разпределението на средствата се извършва съгласно механизъм, утвърден от Столичния общински съвет - на база относителния дял на отчетения от съответния оператор нетен финансов ефект спрямо сумарния нетен финансов ефект (подлежащ на компенсиране) на всички транспортни оператори, на които е възложено задължение за ОПП.

Балансирането между приходи и разходи за обществения градски транспорт е от изключителна важност за неговото функциониране и поради тази причина ежегодно се изготвя и утвърждава от Столичен общински съвет „Икономическата рамка на обществения градски транспорт“. Тя е неразделна част от договорите за възлагане на обществен превоз на пътници по маршрутите на масовия градски транспорт, сключени между Столична община и транспортните оператори. Плановият разчет на приходите и разходите осигурява работата на транспортните оператори по изпълнение на възложената им дейност.

Изготвянето на обща икономическа рамка за цялата система на обществения градски транспорт е обусловено от сложността, динамиката и неделимостта на интегрирания превозен процес на територията на Столична община и гарантира равнопоставеност на всички транспортни оператори при планирането на експлоатационната им дейност, при отчитането, оценяването и заплащането на извършената работа.

Следва да се отбележи, че не са необходими допълнителни финансови средства, както и други ресурси, извън наличните към настоящия момент за прилагането на Наредбата. Основният замисъл на предложениния проект на Наредба за изменение и допълнение е повишаване на привлекателността на градския транспорт и увеличаване броя на пътниците чрез повишаване на удобството на транспортните услуги.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ФИНАНСОВИТЕ, АКО ИМА ТАКИВА (съгласно чл.28, ал.2, т.4 от Закона за нормативните актове):

Очакваните резултати от приемането на предложениния проект на Наредба за изменение и допълнение, наред с вече изложените са:

- повишаване на привлекателността на градския обществен транспорт;
- увеличаване на броя на пътниците в обществения градски транспорт;
- повишаване на удобството на транспортните услуги;
- намаляване на автомобилите в градската среда, чрез привличане на повече пътници в масовия градски транспорт на Столична община.

V. АНАЛИЗ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО С ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (съгласно чл.28, ал.2, т.5 от Закона за нормативните актове):

Предлаганите промени в Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община са съобразени с националното законодателство, относимата съдебна практика, както и с правото на Европейския съюз. В тази връзка е необходимо да бъде посочено следното:

Съдебната практика приема, че разпоредбата на чл.8 ЗНА ясно посочва, че „наличието на уредба на законово ниво не е пречка за създаването на норми на подзаконово ниво в същата област на обществените отношения“ (Решение № 8600 от 15.07.2021 г. на ВАС по адм. д. № 7729/2020 г., III отд.).

Съгласно чл.21, ал.1, т.25 от Закона за местното самоуправление и местната администрация общинският съвет определя условията и реда за пътуване по маршрутите на обществения градски транспорт на територията на съответната община. Този извод нееднократно е споделян и от съдебната практика. Така например в Решение № 8719 от 15.07.2008 г. по адм.д. № 6178/2008 г. на ВАС се посочва следното:

„Несъмнено организацията на масовия градски транспорт е обществен въпрос с местно значение и е предмет на регулиране от общинския съвет по силата на ЗМСМА. Въпросът за градския обществен транспорт е въпрос от компетентността на местния парламент.

Оспорената Наредба не регулира права и задължения на страни по гражданско правоотношение. Предмет на нейната уредба са редът и условията за превоз на пътници в градския транспорт. ***Регулирането на тази дейност е част от правомощията и задълженията на местния орган за самоуправление, които той в рамките на законовите ограничения упражнява. Всички въпроси във връзка с вида и стойността на превозните документи, организацията и реда за превозване са от компетентността на Общинския съвет.***“

Подобно становище се застъпва и в последващи съдебни решения по приложението на Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община - Решение № 1058 от 22.02.2017 г. по адм.д. № 5745/2016 г. на АССГ.

На следващо място, са съобразени всички съдебни решения, касаещи действащата нормативна уредба на Столична община по отношение на условията и реда за пътуване в обществения градски транспорт на територията на Столична община.

Наредбата е съобразена и със специално приложимия за автобусните превози Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета. В тази връзка при определянето на цените на превозните документи в Наредбата, е

съобразена забраната за свърхкомпенсация, уредена в чл.27 от преамбюла на Регламент (ЕО) № 1370/2007 г.

При изработването на настоящата Наредба са взети предвид и пар.87-95 от Решение по дело C-280/00 Altmark Trans GmbH от 24.06.2003 г., в което Съдът на Европейските общности приема, че компенсацията за обществени услуги не представлява поставяне в по-благоприятно положение по смисъла на чл.87 от Договора, при условие че са спазени следните кумулативно посочени условия, с които Регламентът е съобразен и поради което не е налице противоречие между последния и Наредбата, предвид липсата на конкретни разпоредби за начина на извършване на компенсациите.

Представеният проект на Наредба урежда именно „обществен пътнически превоз“, по смисъла на чл.2, б. „а“ от Регламент (ЕО) № 1370/2007, а именно - услуга за превоз на пътници от общ икономически интерес, предоставяни регулярно и на недискриминационна основа. Столичният общински съвет като органът на местното самоуправление на територията на Столична община представлява именно „компетентен местен орган“ по смисъла на чл.2, б. „в“ от Регламент (ЕО) № 1370/2007.

Предложените промени са в унисон и с изискванията на Наредба № 49 от 16 октомври 2014 г. за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз, издадена от Комисията за финансов надзор. Измененията в Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община не отменят задължението за задължителна валидация на превозните документи, доколкото това е необходимо условие за изплащане на застрахователна сума или на съответната част от нея на пътника в случай на застрахователно събитие с оглед изискването на чл.39, ал.1, т.4 от Наредба № 49 от 16.10.2014 г. на Комисията за финансов надзор и Кодекса за застраховането.

Подробните мотиви за необходимостта от приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община са описани в Доклада на вносителя.

На основание чл.75, ал.1, вр. с чл.76, ал.3 от Административно-процесуалния кодекс, чл.8, ал.1 от Закона за нормативните актове, чл.21, ал.1, т.23, предл. първо и т.25, във вр. с ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация

С Т О Л И Ч Н И Я Т О Б Щ И Н С К И С Ъ В Е Т

РЕШИ:

Приема Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, приета с Решение № 178 по Протокол № 51 от 05.04.2018 г., доп. - Решение № 490 по Протокол № 22 от 22.10.2020 г., в сила от 01.01.2021 г., изм. и доп. - Решение № 76 по Протокол № 28 от 11.02.2021 г., в сила от 01.05.2021 г., изм. и доп. - Решение № 132 по Протокол № 30 от 18.03.2021 г., в сила от 26.03.2021 г., изм. и доп. - Решение № 400 по Протокол № 36 от 22.07.2021 г., в сила от 30.07.2021 г., изм. и доп. Решение № 539, по Протокол №60 от 21.07.2022г, както следва:

§1. В чл.11 се правят следните изменения и допълнения:

1. ал.1 придобива следната редакция:

„(1) Краткосрочният превозен документ по т.1.1 от Приложение № 1, както и този по т.1.2 на хартиен носител - ценен образец и на P4YG носител, е редовен:”

2. ал.17 се отменя.

§2. В чл.15, ал.1, т.1 преди думата „пътувания” се записва „валидирани”.

§3. В Чл.18, ал.1 след израза „са длъжни” се записва „да валидират превозните си документи“, след което се поставя запетая.

§4. В чл.46, ал.3 се отменя.

§5. В Приложение № 1, т.1.1.6 „Билет за невалидирано пътуване (продаван от контролър по редовността на пътниците)“ се отменя.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на 23.02.2023 г., Протокол № 71, точка 5 от дневния ред, по доклад № СОА21-ВК66-10032/18/12.01.2023 г. и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

**Председател на Столичния
общински съвет:**

(п)

Георги Георгиев